

اسلام و مسلمانان

دراطریش

... هنگامیکه مسلمانان ترکیه پیروزمندانہ بسوی اروپا پیش میرفتند ، در قرن ۱۶ و ۱۷ دوبار به دژهای مستحکم وین رسیدند، ولی با مقاومت نیروهای متحد غربی مواجه شدند... مردم اطریش تا آن زمان با «اسلام» آشنائی نداشتند و از آن تاریخ بیعت ، کم کم با نام «اسلام» و «مسلمانان» آشنا شدند .

از اوائل قرن بیستم گروهائی از مسلمانان «بوسنه» و «هرسک» یوگسلاوی و آلبانی در اطریش اقامت گزیدند و بدین ترتیب نخستین «خانواده‌های مسلمان» در اطریش بوجود آمد و در سال ۱۹۱۲ میلادی ، طی یک قانونی ، حقوق «اقلیت اسلامی اطریش» برسمیت شناخته شد و سپس - پیش از جنگ جهانی اول - لوگر Lueger فرماندار «وین» ب فکر ایجاد مرکز و مسجدی برای مسلمانان افتاد و فرانسوا ژوزیف هم مبلغی معادل ۲۵ هزار لیره استرلینگ برای تأسیس این مرکز اسلامی اختصاص داد (۱) ولی جنگ جهانی اول ، از تحقق این آرزو جلو گیری کرد .

... در نخستین جمهوری اطریش هم «سازمان مسلمانان اطریش» The Association of the muslims in Austria برای بررسی اوضاع مسلمین ساکن این سرزمین بوجود آمد اما ، در سال ۱۹۳۹ این سازمان منحل گردید .

پس از جنگ جهانی دوم ، گروهائی از مردم ، سلمان سرزمینهای مجاور که زیر نفوذ کمونیسم قرار گرفته بودند مهاجرت نموده و در این سرزمین سکونت کردند و انبوه دانشجویان و کارگران از کشورهای اسلامی برای ادامه تحصیل یا کار ، باین سرزمین آمدند و البته از تعداد آنان آمار صحیحی در دست نیست ، زیرا بعضی مجموع مسلمانان موجود در اطریش را در حدود یک صد و پنجاه هزار نفر (۲) تخمین زده‌اند و بعضی دیگر آمار کل مسلمانان مقیم این سرزمین

(۱) : المسلمون فی العالم الیوم جلد ۵ صفحه ۶۸ ، چاپ مصر ۱۹۶۰ م .

(۲) : مسلمین جهان نگارش رهنما ، چاپ تهران ص ۲۰۰ .

را فقط بالغ بر ۱۴ هزار نفر می نویسند (۱) و ما مدرك دیگری در این باره در دست نداریم .
در اطریش اگر مسلمانان تابعیت کشور را بدست آورند ، در تمام حقوق مدنی و قانونی
مانند دیگر افراد مملکت خواهند بود ، یعنی میتوانند از همه مزایای حقوقی و قانونی استفاده
کنند ، ولی انجمنها و مراکزی که تشکیل دهندگان آنها تابعیت کشور را نداشته باشند ، حق
فعالیت تبلیغی ندارند .

انجمن خدمات اجتماعی مسلمانان

اکنون در اطریش انجمنها و مراکز اسلامی متعددی وجود دارد که از آنجمله است «انجمن
خدمات اجتماعی مسلمانان» این انجمن ، يك سازمان فرهنگی و اجتماعی است و هدف آن
خدمت به مسلمانان مقیم اطریش و هدایت افرادی است که مایل هستند با اسلام آشنا شوند . رئیس
این انجمن دکتر عبده الرحیم زائی ، يك دانشمند افغانی است که تابعیت اطریش را پذیرفته
است و دبیر کل این سازمان اسلامی دکتر اسماعیل بالینچ مسلمان یوگسلاوی الاصل است که
اونیز تابعیت اطریش را دارد ... منشی این انجمن هم يك مسلمان اطریشی است .

* * *

نویسنده در روز جمعه ۲۹ شهر یور ۴۷ از مرکز «انجمن خدمات اجتماعی مسلمانان»
Muslim social service دروین همراه یکی از برادران دانشجو ، بازدید کردم . گروهی
مسلمان ترك ، عرب ، ایرانی در آنجا حضور داشتند و آقای محمد اکمل امینگر -
Akmal Eminger منشی انجمن ، بر نامه سخنرانی مذهبی را اجرا کرده بود . « محمد
امینگر » تحصیلات کشیشی داشته و اصلا اطریشی است و در ضمن مطالعات خود ، اسلام را
پذیرفته است .

امینگر در پاسخ پرسشهای من گفت : فرقه حنفی بعزت وجود مسلمانان یوگسلاوی در
سال ۱۹۱۲ میلادی تا ۱۹۱۸ از طرف دولت اطریش برسمیت شناخته شد ولی ما اکنون
رهبر دینی و «امام» نداریم و مطابق قانون نباید اجتماعاتی تشکیل دهیم ، چون «امام»
باید فارغ التحصیل دانشکده الهیات اردان شگاه وین باشد و مناسبانه ما همچو فردی نداریم
و روی این اصل نمی توانیم نشریه رسمی بشکل مجله یا روزنامه هم منتشر سازیم ، فقط نشریه ای
بصورت پلی کپی تحت عنوان Der Gerade weg . صراط مستقیم . سالی سه یا چهار شماره

(۱) : «الرائد» نشریه دوهفتگی اسلامی ، چاپ هند ، شماره ۳ و ۴ سال هشتم مورخ

جمادی الاولی ۱۳۸۶ ، مقاله استاد طه الولی ، متن این مقاله در شماره ۴۵ مجله «الوعی الاسلامی»

چاپ کویت ، مورخ محرم الحرام ۸۹ هجری هم نقل شده است . ۱

منتشر می‌سازیم. من با اینکه «مالکی» هستم ولی رفقای مادرین انجمن اغلب شیعه یا حنفی هستند و برای مادر دینار غرب، این قبیل مسائل مطرح نیست، زیرا همه باهم باید کار کنیم. . . (آقای «محمد امینگر» تئولوژی خوانده ولی اکنون شغل آزاد دارد و در دوره تحصیل دروس کشیشی، قرار بوده که در آفریقا و آسیا از طرف کلیسا به تبلیغ مسیحیت بپردازد، اما چنانکه اشاره شد، او اسلام آورد و خود را وقف خدمت با اسلام نموده است).

اومی گفت: «هدف انجمن مادر درجه اول تماس بیشتر با مسلمانان اطریش و رفع نیازمندی‌های فردی و اجتماعی فراریان مسلمان از کشورهای مجاور است و همچنین انجام مراسم مذهبی عقد و ازدواج و دفن اموات بعهده انجمن است و مسلمانان چهار گورستان مخصوص در شهرهای وین، اینسبروک، گلاگن فورت و سالزبورگ دارند. سفارتهای اسلامی عقد و ازدواجهایی را برسمیت می‌شناسند که بوسیله این انجمن انجام یافته باشد. . . تا کنون در حدود ۲۰ نفر اطریشی بوسیله ما مسلمان شده‌اند و سال قبل ما توانستیم ۵ نفر را با اسلام واقعی آشنا سازیم و آنها مسلمان شدند».

* * *

در روزیکه مادر مرکز انجمن در «وین» بودیم در دومین اطاق آن، رهبر مسلمانان چکسلواکی بازن و دو فرزندش بسر می‌بردند. آنها بعلمت اشغال چکسلواکی بوسیله نیروهای ارتش سرخ به اطریش پناهنده شده بودند. «امینگر» می‌گفت که در چکسلواکی ۱۴۰ هزار مسلمان زندگی می‌کنند، و متأسفانه ملاقات با رهبر دینی مسلمانان چکسلواکی برای ما مقدور نشد! . . .

روز بعد در «کتابخانه ملی وین» که از کتابخانه‌های مهم دنیا است، با دبیر کل «انجمن خدمات اجتماعی مسلمانان» آقای «دکتر بالینچ» هم ملاقات کردیم، او منشی اول این مرکز علمی و فرهنگی اطریش است و در واقع مقام حساسی دارد. . . مرد متواضع و وارسته‌ئی بود، چند زبان میدانست و در ضمن بازدید از مخزن کتابهای چاپ دوره گوتمبرگ، دکتر بالینچ بزبان ترکی توضیح داد که: «در کتابخانه ملی وین دو میلیون جلد کتاب وجود دارد و اگر آنها را بچینند ۴۰ کیلومتر را اشغال می‌کنند. قسمت اسلامی کتابخانه ملی اطریش هم بسیار مهم و جالب توجه است و ما در اینجا دارای کتب خطی اسلامی فراوانی هستیم».

دکتر بالینچ دارای تالیفاتی بزبان آلمانی، ترکی، یوگسلاوی درباره زندگی پیامبر، تفسیر قرآن مجید، اسلام در یوگسلاوی و مباحث علمی و ادبی میباشد که بعضی از آنها بارها چاپ شده است.

انجمن اسلامی دانشجویان

انجمنهای اسلامی دانشجویان دروین و شب آرزو دیگر شهرهای اطریش، تاحدود امکان به فعالیت‌های اسلامی می‌پردازند و مرکز انجمن اسلامی دانشجویان « دروین که همراه برادران دانشجو بازدید کردیم در يك ساختمان چندین طبقه کاتولیکها قرار دارد آنها اطاقهای این ساختمان را بقیمت ارزان به دانشجویان اجاره داده اند و يك طبقه آن در اختیار خود کاتولیکها است که کتابخانه و مرکز تبلیغی دارند... آنها اطاق بزرگی هم به جوانان مسلمان دانشجو داده اند و این جوانان برومند، بانصب تخته‌های جالبی آنرا بشکل مسجد در آورده اند و در گوشه‌ئی محرابی چوبی ساخته اند و تویم ساعات طلوع و غروب آفتاب - اوقات نماز - در شهر وین راهم استخراج و بدیوار نصب کرده اند و در قسمتی از این اطاق بزرگ، کتابخانه دانشجویان مسلمان قرار دارد که در حدود ۸۰۰ جلد کتاب دارد.

انجمن اسلامی دانشجویان در وین برنامه های مذهبی هفتگی دارد بمناسبت اعیاد اسلامی جشنهای پرشکوهی را برپا میدارد، اعضاء آن صندوق تعاون تشکیل داده اند و بدان دانشجویان نیازمند «قرض الحسنه» میدهند و چاپ و نشر مجله «اسلام مکتب مبارز» در سال قبل بعهدۀ انجمن اسلامی دانشجویان وین بود... کوششهای مذهبی این جوانان برومند مسلمان در دیار غرب قابل کمال تقدیر و تقدیس است ولی متأسفانه امکانات آنان برای تبلیغ اسلام بسیار محدود است و آرزو دارند که مقامات مسئول اسلامی با همکاری و همفکری بیشتر و کمک‌های معنوی، آنان را در راهی که در پیش دارند، یاری کنند... زیرا برای آنها و هر مسلمان دیگری دردناک است که «مؤسسه آفر و آسیاتیک» بعنوان: راهنمایی دانشجویانی که از آفریقا و آسیا به اطریش می‌آیند، از هر گونه وسیله‌ای برای جاب دانشجویان استفاده کنند و برای آنها تسهیلات لازم را فراهم آورند و حتی سالن سخنرانی در اختیارشان بگذارند و اداره این مؤسسه بعهدۀ افراد وابسته به کلیسا باشد و تمام مخارج آنرا هم مسیحیان بپردازند، امام مسلمانان همت نکنند و بکارهای مفید اجتماعی و فرهنگی در خارج اهمیت لازم را ندهند تا آنجا که دانشجویان مسلمان هم مجبور شوند که از ساختمان کاتولیکها برای اجتماعات مذهبی خودشان استفاده کنند!...

البته علاوه بر انجمن اسلامی دانشجویان فارسی زبان، دانشجویان مسلمان کشورهای دیگر و از جمله کشورهای عربی هم انجمنهای مستقلی دارند و برای اقامه نماز جمعه در همین مرکز اجتماع می‌کنند و در ملاقاتی که با گروهی از آنان بعمل آمد پس از مذاکراتی سوء، تفاهماتی که بین «شیعه» و «سنی» وجود دارد، بر طرف شد و آنان هم آرزو کردند که همکاری بیشتر بین آنان و برادران شیعه و

فارسی زبان در راه پیشبرد هدفهای اسلامی بعمل آید...۱

مرکز اسلامی وین

... همراه یکی از برادران دانشجو، به بازدید محل ساختمان «مرکز اسلامی وین» که در حومه شهر قرار دارد رفتم. این مرکز اسلامی که در مساحتی بالغ بر چهار هزار متر ساخته خواهد شد، از طرفی نزدیک به رود دانوب و از طرف دیگر نزدیک به پارک جدید و بزرگ شهر و برج معروف آن قرار گرفته است.

در سال ۱۹۶۴ م بعضی از کشورهای اسلامی و عربی از وزیر مناسبات خارجی اطریش تقاضا کردند که در وین یک مرکز اسلامی تأسیس شود و سپس یک کمیته از سفرای کشورهای اسلامی هدف خود را از این تقاضا اعلان کرد و با توافق مقامات صلاحیت دار اطریشی، طرح تأسیس چنین مرکزی را تصویب کردند. این مرکز اسلامی شبیه مراکز اسلامی در واشنگتن، لندن، پاریس و برلین خواهد بود و خوشبختانه تأسیس آن از طرف مقامات مسئول اطریشی بتصویب نهائی رسید و دولت اطریش زمین آنرا به مسلمانان اهداء کرد و یکی از دول عربی یک میلیون و پانصد هزار دلار برای ساختمان این مرکز پرداخت نمود و سه بنای آن در تاریخ رمضان ۱۳۸۷ هجری کار گذاشته شد، ولی متأسفانه هنوز ساختمان این مرکز آغاز نشده است و ما امیدواریم که هر چه زودتر این مرکز ساخته شود و بجای آنکه مرکز تشریفات سفرای کشورهای اسلامی و عربی اگر در اختیار جوانان برومند مسلمان قرار گیرد تا کوششهای اسلامی آنان تمرکز بیشتری یابد. یادداشتهای خود را درباره اطریش، برای جلوگیری از ملال خوانندگان با نقل عباراتی که در سنگ بنای مرکز اسلامی وین نقش بسته است، خاتمه میدهم:

المرکز اسلامی بقینا

« بسم الله الرحمن الرحيم ، الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد خاتم الانبياء والمرسلين وعلى آله الطيبين الطاهرين وصحابة المتقين .
الحمد لله الذي وفقنا لاقامة المركز الاسلامي ببقينا في شهر رمضان المبارك سنة ۱۳۸۷ سبحانك اللهم بارك للمسلمين فيما شرفتنا به وهديتنا اليه . اللهم اجعل هذا صرحا منيرا بالعلم والهدى و اجعله نبراسا يهدي في هذا المكان من العالم و وسيلة لهداية خلقك و جمع القلوب على حببتك و عبادتك... اللهم صل وسلم وبارك على سيدنا محمد وآله »